

Muzeum
Vysoké nad Jizerou

Stavební firma JANDA
512 43 Jablonec nad Jizerou

STAVEBNINY nabízí :

stavební hmoty, betonové výrobky, sádrokarton,
zárubně a dveře, izolace, hutní výrobky, dlažby,
obklady, silikonové tmely, pisky, šterky, cihly,
střešní okna, komínové systémy, výrobky pro
kanalizaci a vodoinstalaci, zařizovací předměty...

☎ 0432/591143

Materiál od nás s dopravou až k Vám domů !

schiedel

ISOVER

Rigips

Ferona

VELUX

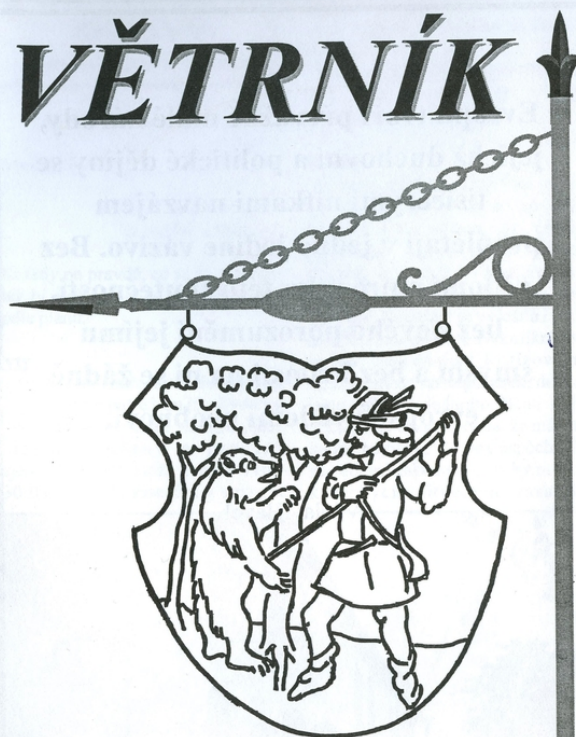
charvát hebel

Řešení fotohádanek z tohoto čísla:

1. Kostel sv. Kateřiny
2. Depozitář vlastivědného muzea

Zpravodaj MěÚ Vysoké nad Jizerou - Větrník 7-8/2002 vedoucí redaktorka
Ludmila Hnyková, náklad 450 ks, cena 10,-Kč. Příspěvky zasílejte do každého
3. v měsíci na MěÚ ve Vysokém n. J. PSČ 512 11.
V roce 2002 vytiskl R. Friede, tiskárna merkantilu Roprachtice - tel/fax 0432/59 31 63

VĚTRNÍK

Červenec - srpen 2002

ZPRAVODAJ MĚSTSKÉHO ÚŘADU
VE VYSOKÉM NAD JIZEROU

**Evropu tvoří převážně malé národy,
jejichž duchovní a politické dějiny se
tisícerými nitkami navzájem
proplétají v jedno jediné vazivo. Bez
vědomí a prožitku této skutečnosti,
bez nového porozumění jejímu
smyslu a bez hrdosti na ni se žádné
evropské vědomí neobnoví.**

Václav Havel

ZPRÁVY z městského úřadu

Hovory S

*Nelze žít svisle
a myslet vodorovně.*

Tak tedy po pravdě, co se za uplynulé období udělalo a co je třeba dělat podle plánu.

Byty

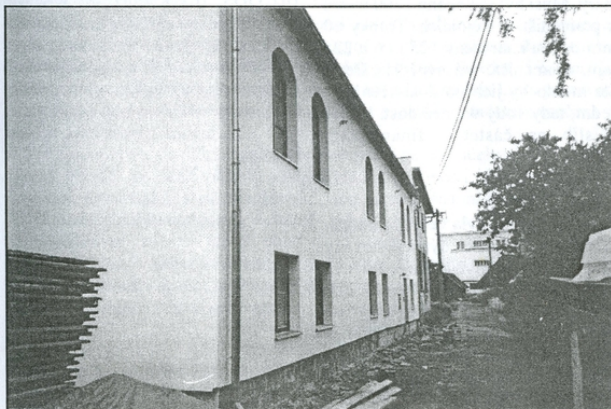
Budova depozitáře byla dokončena. Byty v prvním patře jsou již obydleny, byty v přízemí čekají na kolaudaci. Budou vyvěšeny a prodány zájemcům, kteří složí hotově 110 - 130 tisíc Kč. Na zasedání v srpnu se

rozhodne o jejich přidělení. Kolem nové budovy se dodělávají úklidové práce.

V bytovce u hřbitova se uvolnil jeden byt. Jeho obsazení se provedlo běžnou formou hlasování.

Kostel

Trvalo to dlouho, ale dočkali jsme se. Kostel se vylupuje z oprýskané slupky jako ořech, je čistý a majestátní jako v jiných městech. Opravy pokračují a návštěvníci se zájmem sledují klidnou práci stavbařů. Konečně se vyřešila i otázka úklidu a sekání trávy. Několikrát jsem to na zasedáních kritizovala a upozorňovala na nepořádek, dokonce jsem oslovila jednoho člena MZ, o němž jsem se domnívala, že má k této kauze nejbližší, ale bez úspěchu. Nic se nedělo, nakonec vždycky museli v kritických situacích zasahovat

zaměstnanci MěÚ, aby ta ostuda nebyla tak velká. Když se chce, všechno jde. A tak se MěÚ, nikoli MZ, ujal této záležitosti, domluvil se s panem administrátorem Gajdošíkem a výsledek je kladný. Městu bude vypláceno za letní úklid symbolických 5000 Kč.

Hřbitov

Na straně ke hřišti se vybudoval nový plot. Sloupky, betonové desky mezi sloupky a nové tyčky. V nejbližších dnech se bude zakládat loučka pro urny. Podrobně vás budeme informovat.

2. část vodovodu

Připravuje se výběrové řízení na stavbu vodovodního přívaděče Rejdice - Vysoké. Z Rovní do Vysokého je hotový, bude se budovat z Rovní do Rejdic a napojovat na starý. Musí být vykopáno 1700 metrů k prameništi v Rejdicích. Trubky 60 mm budou nahrazeny 125 mm a 225 mm. Prameniště má nyní tři zářezy, ale mohlo by jich po dokončení být sedm, tedy vody víc než dost. Máme příslib na částečné financování státem.

Komunikace

Bohužel dotace byla celá zamítnuta. Cesty budou muset být asfaltovány postupně. Na prvním místě je Tyršova ulice, část k domu s pečovatelskou službou a menší opravy ve Sklenařicích a Tříci. Harmonogram je hotov, zřizovateli jsou MěÚ a firma Battom s. r. o. z Liberce. Jen úsek od drogerie Tyršovou ulicí k Petruškům a

do ulice k továrně bude stát 570.000 Kč.

Koupaliště

Obstarává je již několik let stejný podnikatel z Rokytnice, vyčistilo se a je napuštěno.

Pouť

Letos poprvé byl provoz pouti prodán firmě Evžen Berousek z Prahy za 50.000 Kč. Znamená to, že veškeré zřizování, úklid, výběr poplatků a všechno, co s tím souvisí, nebudou letos dělat zaměstnanci MěÚ, ale podnikatel. Jen odvoz odpadků provede MěÚ.

Volby

Proběhly ve dnech 14.-15.6.2002. Z 1084 zapsaných voličů svého práva využilo 722, přičemž odevzdali 714 platných hlasů.

Z těchto hlasů 182 získala ČSSD, 167 ODS, 161 Koalice, 83 KSČM, 35 Sdružení nezávislých, 15 Strana venkova-spojené občanské síly, 12 Strana zelených a zbytek ostatní strany. Úplné výsledky voleb najdete na vývěsce MěÚ.

Dražba

Dne 9. září 2002 ve 13 00 hodin v salonku hotelu Merkur v Jablonci nad Nisou (Anenské náměstí 8) se bude konat dražba továrny firmy Unitin (dříve Seba).

Vyvolávací cena je 4,5 mil. Kč.

Obecně závazná vyhláška č. 1 /2002 o zabezpečení veřejného pořádku

Zastupitelstvo města Vysokého nad Jizerou vydává svým usnesením č. 312/Z/28/2002 ze dne 3. 6. 2002 podle § 10, písm. b a § 84, odst. 2), písm. i zákona č. 128/2000 Sb. o obcích ve znění pozdějších předpisů tuto obecně závaznou vyhlášku:

Čl. I Základní pojmy

1. Veřejným prostranstvím je náměstí, ulice, cesty, stezky, chodníky, veřejná zeleň, parky a další prostory přístupné každému bez omezení, tedy sloužící obecnímu užívání, a to bez ohledu na vlastnictví k tomuto prostoru. Z hlediska zimního využívání krajiny jsou veřejným prostranstvím též vyhrazené lyžařské cesty, běžecké tratě, plochy vyhrazené k provozování lyžařských vleků a sjezdového lyžování, pokud s touto činností vyslovil majitel předmětných pozemků souhlas.
2. Veřejnou zelení se rozumí veřejně přístupná zeleň neohraňovaná překážkami.
3. Veřejnou produkci se rozumí pořádání veřejnosti přístupných představení, koncertů, tanečních zábav, karnevalů, plesů, diskoték apod. s živou i reprodukcí hudbou.
4. Pořadatelem veřejné produkce se rozumí osoba či její oprávněný zástupce, která užívá dané místo k provozování veřejné produkce, případně též osoba nebo její odpovědný zástupce, v jejíž prospěch se taková akce koná či která je uvedena na propagačních materiálech akce, a rovněž ta osoba, která přímo na místě danou akci pořádá a organizačně zajišťuje a je jako pořadatel označena v žádosti o povolení pořádání akce.
5. Zařízením obce sloužícím potřebám veřejnosti se pro účely této vyhlášky rozumí taková zařízení, která jsou poskytnuta veřejnosti k užívání a jsou umístěna na veřejných prostranstvích. Jsou to zejména informační tabule, plakátovací plochy, veřejné odpadkové nádoby, lavičky, veřejné osvětlení a podobně.
6. Nočním klidem se rozumí doba od 22. 00 do 6. 00 hodin následujícího dne.
7. Bezprostředním okolím užívaného místa se rozumí prostor do vzdálenosti 10 metrů od daného místa (provozovny, prodejny, obchodu atd.)

Čl. 2

Povinnosti k zajištění udržování čistoty veřejného prostranství, k ochraně veřejné zeleně a k užívání zařízení obce, sloužícího potřebám veřejnosti

1. Na veřejném prostranství se zakazuje:

- konzumovat alkohol s výjimkou akcí povolených městem
- ponechávat neodklizené exkrementy domácích zvířat, zejména psů; za okamžitý úklid exkrementů je odpovědný držitel psa
- odhazovat smetí, papíry, nedopalky cigaret, obaly, zbytky potravin a jiný odpad mimo nádoby k tomu určené
- vylévat splaškové vody a jiné znečišťující tekutiny
- vyklepávat koberce, oděvy a jiné textilie
- skladovat prázdné obaly
- mýt vozidla
- přemísťovat a poškozovat zařízení sloužící potřebám veřejnosti (např. lavičky, odpadkové koše, dopravní značky a podobně).

2. V prostoru veřejné zeleně se zakazuje:

- jízda či parkování dopravního prostředku (mimo vozidla údržby)
- kempování a táboření (mimo prostory povolené městem)
- trhání květín a plodů ovocných a okrasných rostlin, lámání větví a jiné poškozování (připevňování plakátů a reklamy na kmeny stromů).

3. Vlastníci, uživatelé a provozovatelé objektů, restaurací, pohostinství či jiných obdobných zařízení, obchodů, prodejen, provozoven, jakož i jiných veřejných institucí, stejně jako pořadatelé sportovních a kulturních akcí jsou povinni zajistit v souvislosti s provozem daného zařízení udržování čistoty veřejného prostranství, a to především v bezprostředním okolí jímí užívaného místa či dané provozovny.

Čl. 3

Povinnosti k zajištění ochrany životního prostředí a dobrého občanského soužití

1. Každý je povinen zdržet se všech negativních činností, při kterých je znečišťován terén, voda, ovzduší či jinak narušován vzhled města nebo životní prostředí v něm.
2. Každý je povinen dodržovat pravidla dobrého občanského soužití, nerušit ostatní hlukem, křikem, kouřem či zápachem.

Čl. 4

Reklamní a prodejní akce

1. Reklamní a prodejní akce na veřejném prostranství lze pořádat pouze tehdy, pokud byly povoleny městem.

2. Plakáty, informační letáky a podobné reklamní tiskoviny lze umísťovat pouze na místa k tomu určená (vyhrazené plakátovací plochy).

Čl. 5

Stanovení podmínek pro pořádání, průběh a ukončení veřejných produkcí

1. Pořadatelé veřejných produkcí jsou povinni zajistit v souvislosti s pořádáním dané akce udržování čistoty veřejného prostranství, a to zvláště v bezprostředním okolí jímí užívaného místa.
2. Každá veřejná produkce může být pořádána jen se souhlasem pověřeného orgánu města. O vydání souhlasu je třeba požádat městský úřad vždy nejméně dva týdny předem. Souhlas se vždy vydává na konkrétně stanovenou určitou dobu. Souhlas však může být kdykoliv okamžitě zrušen, jestliže byly či jsou v průběhu akce podmínky stanovené v povolení porušeny, porušovány nebo jestliže veřejná produkce narušuje noční klid a veřejný pořádek.
3. Žadatel o souhlas s pořádáním veřejné produkce je povinen v žádosti uvést:
 - a) přesné označení účelu akce, data včetně doby jejího konání (od - do), místo konání, označení pořadatele, označení druhu produkce
 - b) předpokládaný počet účastníků
 - c) přesnou identifikaci osoby odpovědné za zajištění pořadatelské služby.
4. Povinnosti uvedené v odstavcích 2 - 3 tohoto článku se nevztahují na akce pořádané městem Vysokým nad Jizerou nebo organizacemi a pořadateli jím pořádaním těchto akcí pověřených.

Čl. 6

Omezení volného pohybu psů a jiného domácího a hospodářského zvířectva

1. Zakazuje se volné pobíhání psů a jiného domácího a hospodářského zvířectva na veřejných prostranstvích.
2. Každý chovatel či osoba ovládající v dané chvíli psa (dále jen chovatel) je povinen mít psa neustále pod kontrolou. Na veřejném prostranství je povinen chovatel vodit psa pouze na vodítku. Mimo veřejné prostranství je chovatel psa povinen zabezpečit, aby pes neobtěžoval ani neohrožoval osoby či jiná zvířata a aby nepoškozoval majetek.
3. Pes čekající na veřejném prostranství na chovatele (např. při chovatelově návštěvě obchodu, úřadu apod.) musí být nakrátko upoután na vodítku a opatřen náhubkem zabraňujícím mu napadat a zranit.
4. Zakazuje se chov psů v objektech a areálech základní školy a mateřské školy.
5. Zakazuje se vstup psů a jiného zvířectva do veřejných budov a objektů, do areálu základní školy, mateřské školy, na dětská hřiště a pískoviště, na hrací plochy sportovních hřišť, na hřištích a do urnového háje.
6. Výjimku z omezení dle bodu 1 - 5 tohoto článku mají pouze osoby nevidomé

a osoby používající psa k plnění úkolů podle zvláštních právních předpisů.

Čl. 7 Sankce

Porušení této vyhlášky je přestupkem podle § 46 zákona č. 200/1990 Sb. ve znění pozdějších změn a doplňků, za který lze uložit pokutu až do výše 30.000,- Kč.

Čl. 8

Tato obecně závazná vyhláška nabývá v souladu s § 12 odst. 2 zákona č. 128/2000 Sb., zákona o obcích, účinnosti dnem vyhlášení, a to z důvodu naléhavých obecních zájmů.

Vyhlášeno ve Vysokém nad Jizerou dne 10. 6. 2002

Ing. Karel Kellner v. r.
místostarosta

Jindřich Matura v. r.
starosta

Vážení čtenáři,
jste už z televize i rozhlasu informováni, že začátkem července vešla v platnost řada vyhlášek, mezi nimi i tato obecně závazná vyhláška č. 1/2002. Bylo by moc dobře, kdybyste se s ní seznámili, abyste byli dobře informováni. Nemuselo by docházet k různým fámám, které se nezakládají na pravdě.

Jeden příklad za všechny. MZ (tj. volený orgán ve složení: M. Trunečková, M. Petruška, Ing. K. Kellner, dr. D. Ďurd'a, J. Ďoubalík, P. Srna, V. Vodsed'álek a J. Poláček) se usneslo, že prodejci ve stáncích budou

platit místo 10 Kč za 1 m² a den dvojnásobek, tedy 20 Kč, nikoli 100 Kč, jak fáma běžela městem. U nás jsme byli téměř nejlevnější, proto také stánkařů přibývalo a stavěli své stánky, kde je napadlo. Všude v okolí mají vyhrazený prostor. Platit musí všichni a všude, město přece musí mít nějaké příjmy, aby mohlo financovat, co je třeba. Většina prodejců ví, co je jejich povinnost, ale někteří jsou už v celém okolí známí, jak se placení vyhýbají.

Nechutná a trapná je další fáma, že je to "štěpánkovina". Tajemník, ať ve Vysokém nebo jinde, je pouze

výkonný orgán, úředník, jehož povinností je vykonávat to, co MZ navrhne a odhlasuje. Škoda že se dost málo občanů zúčastňuje zasedání, aby viděli, či ruče hlasují pro a či proti. Odpovědnost za to, co tajemník vykonává, je třeba hledat u zastupitelů. Obracejte se na své poslance, nejste-li spokojeni s tím, co se ve městě děje. Myslíte, že je dobře vyřešeno "tržiště" přímo na parkovišti? Myslíte, že je dobře plnit odpadkové koše na veřejném prostranství domácím odpadem, že je dobře, když se z hotelů nebo jiných zábavních podniků ještě ve 2 hodiny v noci ozývá tlučení bubnů hypermoderní muziky nebo že je správné pálit domácí odpady na zahradě, chodit venčit psa do parku nebo na veřejná prostranství a neuklidit po nich výkaly, nechat je volně pobíhat, aby obtěžovali chodce, mýt vozidla, aby tekla voda do silnice, ničit sousedům okrasné keře? Nezdá se vám zvláštní, že zatím nikdo nevyřešil problematiku vozidel TIR parkujících na náměstí, jehož dlažba je těmito těžkými vozidly viditelně poškozována? Nemyslíte, že by bylo pěkné, kdyby všude kolem rodinných i nájemných domů i podniků bylo uklizeno? Proč se stále neplatí parkovné? Jistě máte sami těch námětů ještě daleko víc.

Všechno záleží jen na lidech. Stačí se domluvit, zjistit, co je pravda, nešířit nechutné výmysly a snažit se o pěkný vzhled města.

Anketa

Ještě jedno upozornění. Každý

hospodář skládá ze své práce účty nebo dělá jakousi inventuru. Protože na podzim skončí čtyřleté období poslanecké činnosti našeho MZ, požádáme (tj. redakce) všechny členy MZ o krátké shrnutí jejich činnosti a zviditelnění výsledků jejich práce a tyto písemné zprávy zveřejníme v příštím čísle, aby si každý občan mohl udělat svůj vlastní úsudek.

*Podle daných materiálů zpracovala
celou kapitolu Ludmila Hnyková*

Občanská sdružení

Vysoké poklady a škola

Občanské sdružení Vysoké poklady nabídlo úzkou spolupráci Základní škole ve Vysokém nad Jizerou. Paní ředitelka Nýdrlová projevila pro tuto činnost veliké pochopení. Bylo domluveno, že jednotlivé třídy se budou střídat v úklidu parku. Samozřejmě se nejedná o to, aby nahradily činnost zaměstnanců města, ale jde především o to vzbudit u dětí zájem, aby v parku vůbec nepořádek nevznikal. Kromě toho budou vzácné a typické stromy opatřeny popisem. Tím vznikne malá botanická naučná stezka. Vše bylo projednáno se starostou města panem Jindřichem Maturou.

iv

Zprávy z muzea

JUDr. Václav Lukáš devadesátiletý

Dne 19. 6. 2002 oslavil vzácné narozeniny známý historik a archivář JUDr. Václav Lukáš. K tomuto významnému výročí srdečně blahopřejeme a přejeme do dalších let ještě hodně zdraví a životní energie.

Kdo by neznal jeho knížku *Vysoké nad Jizerou*, pohledy do minulosti daleké i nedávné, vydanou MěÚ Vysoké nad Jizerou v r. 1992. Snad v každé vysoké domácnosti ji najdete a informace z ní čerpají jak místní, tak návštěvníci a příznivci Vysokého, učitelé a žáci.

Pro nás pracovníky muzea je velkým přínosem zájem dr. Lukáše o kontakt s námi i cenné rady a doporučení. Obdivujeme jeho skvělou paměť. Když se například Pořizoval přehled o významných osobnostech Vysocká, téměř každého

znal osobně nebo o něm mohl poskytnout informace, taktéž o mnoha vysokých rodech. Přijdou-li studenti na studijní návštěvu a muzejní podklady a zdroje nepostačí k jejich informaci, obrací se vždy na stejnou adresu. Dr. Lukáš dodnes přispívá svými články do různých periodik, zpravodaje Větrníku a odborných i dalších časopisů.

Chystáme se v roce 2004 oslavit výročí první písemné zprávy o městě, 650 let města. Jak by mohly probíhat oslavy, i o tom již se přemýšlí a jeden z prvních návrhů je právě od našeho oslavence.

Vše nejlepší přejí zaměstnanci muzea.

Vav

K blahopřání se připojuje i redakce Větrníku.

Pozvánka na výstavu

Spolu s malířem Mirkem Kaufmanem vás srdečně zveme na jeho výstavu *Vysoké elegie*, která bude k shlédnutí v muzejní galerii v srpnu a září 2002. Vernisáž se koná tamtéž ve čtvrtek 8. srpna v 15.00 hodin.

Nabídka knih a sborníků k prodeji:

Ivo Vodseďálek: *Felixir života*
Jan Hejral: *Přítelůvky*
Radan Lásek: *Opevnění z let 1936 - 1938 v Krkonoších*
Sborník č. 14 Z Českého ráje a Podkrkonoší, kde jsou m.j. tyto zajímavé odborné články:
Hrad Nistějka od Jiřího Úlovce
a Zdeňka Fišery

Mariánský sloup na náměstí Vysokého n. Jiz. ve vybraných souvislostech sochařské výzdoby vysoké krajiny od M. L. Jakla
Příspěvek k historii Židů v Semilech od Pavla Jakubce
Dopisy Karla Kramáře rodičům z let 1879-1880 od Jany Nové
/vydal Státní okresní archiv Semily 2001/

Výzva

Kdo zapůjčí k ofotografování, případně nám věnuje Větrník ročník 1976, č. 5 a 6?

Pamětní deska z Petruškových vrchů
Pokud někdo při procházkách na Petruškova vrcha postrádá pamětní desku připomínající slavné mítinky, nemusí mít strach, že skončila ve sběrných surovinách. Protože byla uvolněna a hrozilo, že se poškodí nebo bude odcizena, uložili jsme ji dočasně u nás v muzeu a čeká na opětovné osazení.

Vav + al

DS Krakonoš uspořádal v pohádkovém parku za divadlem 8. června odpoledne pro děti? Zúčastnilo se ho 215 dětí. Byl to jubilejní, 10. dětský den. Děti si odnesly spoustu krásných cen, které vyhrály za získané body při jednotlivých soutěžních disciplínách. Ani rodiče nechyběli. Většina dětských návštěvníků i mnozí dospělí přišli v maskách a různých převlecích. I o občerstvení bylo postaráno. Všichni se dobře bavili.

v sobotu 28. září sehraje DS Krakonoš znovu hru Petra Pýchy Republiku za koně a fotbal?
Jste srdečně zváni.

lh

Školní okénko

MŠ

Výlet

Děti z mateřské školy ukončily školní rok netradičním výletem na zámek Sychrov, kde si prohlédly okolí zámku a navštívily divadelní představení *Popelka*. Pan řidič byl velice ochotný a na zpáteční cestě nám zastavil přímo pod Troskami, kde děti s chutí poobědvaly v přírodě. S veselou náladou a zpěvem jsme se

Víte, že...

k připomenutí památky vysokého rodáka spisovatele Ing. Zdeňka Róna byla vytvořena jeho webová stránka a lze ji najít na internetové adrese: <http://web.cz/zdenek.ron/>? Narodil se 23. května 1889, zemřel 13. července 1948.

vrátili zpět do školky. Děkujeme paním učitelkám za zorganizování hezkého výletu a za připravené slavnostní rozloučení s předškoláky, které se podobalo televiznímu "Milionáři".

*Za kolektiv MŠ babičky D. Pourová
V. Štěpánková, za rodiče M. Šimková*

ZŠ

Výchovné poradenství na ZŠ Vysoké nad Jizerou

Výchovný poradce se zabývá především problémovými žáky a profesionální orientací žáků. Mezi problémové žáky patří ti, kteří mají specifickou poruchu učení nebo kteří mají poruchu chování. Asi 4 % dětí jsou znevýhodněna specifickými poruchami učení. Tyto poruchy jim činí obtíže při osvojování učiva běžnými výukovými metodami, i když mají přiměřenou inteligenci. K nejčastějším poruchám patří dyslexie - porucha projevující se neschopností naučit se číst běžným způsobem. Na naší škole máme 14 evidovaných dyslektiků, ti postupně procházeli a procházejí nápravou dyslexie většinou u paní učitelky Prokopové. Mnozí z nich se naučí číst bez problémů, musí však plnit zadané úkoly a denně si číst, rodiče s nimi musí taktéž pracovat. Další poruchou bývá dysgrafie - žák má výrazné obtíže při psaní, špatně se učí tvary písmen, jeho písmo je neúhledné,

nehezke. Máme dva dysgrafiky, vyučující s nimi při hodinách individuálně pracují. Dysortografie je vlastně porucha pravopisu, žák píše nesmyslné chyby a není schopen uplatňovat pravopisná pravidla. Poměrně málo frekventovanou poruchou je dyskalkulie, porucha matematických schopností, žák si plete číslice, nemá orientaci v číselné řadě, nemá prostorovou orientaci. Poslední dvě poruchy se u nás v současné době nevyskytují. Dále máme v evidenci tři žáky s lehkou mozkovou dysfunkcí (LMD). Je to lehčí porucha funkce mozku, k níž může dojít ještě před narozením, při porodu, po nějakém silném horečnatém onemocnění. Tyto děti mají potíže s chováním, jsou nesoustředěné, živé, pohyblivé, náladové, překotně reagují, mohou být i tělesně neobratné. Při správné výchově se po pubertě tento stav upraví a tyto žáci najdou v životě docela dobré uplatnění. Jeden žák je po dětské mozkové obrně (DMO), další má opožděný vývoj řeči. Jiní jsou v evidenci problémových žáků pro slabý prospěch. Celkem pracujeme s 22 žáky, snažíme se plnit závěry z vyšetření odborníků z Pedagogicko-psychologické poradny v Semilech. Osm problémových žáků má takový stupeň postižení, že by mohli navštěvovat speciální školu nebo třídu. Jedná se o jednoho s vadou sluchu, dalšího po dětské obrně, třetí má poruchu řeči a ostatní jsou dyslektici. Tito žáci jsou zařazeni (integrováni) do normálních tříd, ale učí se podle individuálního

vyučovacího plánu a chodí na nápravu.

Tricet sedm žáků má podle vyjádření paní doktorky Pohankové zdravotní problémy, ti mají určitá omezení v tělesné výchově, při pracovních činnostech, na výletech. Jedná se především o různé alergie, tři žáci mají těžší formu nedoslýchavosti, dva epilepsii.

Výchovný poradce pracuje s žáky osmých a devátých tříd, informuje o možnostech studia na odborných školách, dává došlé nabídky z jednotlivých škol. V osmé třídě zadává písemný test o profiorientaci, jede s žáky na Úřad práce v Semilech do informačně-poradenského centra. Žáci už bývají nasměrováni na určité obory. V deváté třídě se dává podrobnější test o profesionální orientaci, jede se znovu na úřad práce a do Turnova na burzu škol, tam se prezentuje asi dvacet škol našeho regionu. Na třídní schůzky na podzim jsou pozváni zástupci škol z okolí a rodiče seznamují s podmínkami studia na jednotlivých školách. Po Vánocích už bývají žáci rozhodnutí, kam půjdou.

V letošní devítkě bylo osmnáct žáků, deset se dostalo na střední odborné školy s maturitou, osm na tříleté učební obory. Do osmiletého gymnázia odejde z páté třídy sedm žáků. Všichni zdárně vykonali přijímací zkoušky.

Není možné popsat práci výchovného poradce celou a podrobně. Doufám, že si veřejnost alespoň trochu udělá představu o jeho práci, která by bez vydatné pomoci vedení školy a práce

třídních učitelů a ostatních vyučujících nebyla uskutečnitelná.

Ludmila Halířová

ISS

Konec školního roku v ISS

V letošním školním roce obdrželi žáci vysvědčení již 28. června a rozutekli se vstříc prázdninovým dobrodružstvím.

Statistika žáků ve školním roce 2001/2002

Dne 1. září nastoupilo do ISS 370 žáků, závěrečné vysvědčení obdrželo celkem 358 žáků, ostatní opustili školu v průběhu roku. Závěrečné učňovské zkoušky proběhly v měsíci červnu. Žáci prokázali teoretické vědomosti v písemné a ústní zkoušce, dovednosti v praktické zkoušce. K závěrečným zkouškám byly předvedeny tři třídy učebních oborů - autoelektrikáři, automechanici, opraváři zemědělských strojů. S vyznamenáním prospělo 6 žáků, 4 neprospěli. Koncem května a v červnu se konaly maturitní zkoušky. Dostavilo se k nim 16 žáků obchodní akademie, 12 prospělo, 2 studentky prospěly s vyznamenáním, 4 studentky neprospěly. Z 24 studentů nástavbových oborů splnilo náročné požadavky k maturitě jen 15 žáků. Úspěšně odmaturovalo 11 studentů, 4 neprospěli.

Po prázdninách se sejde v naší škole 375 žáků. Tito mladí lidé také

ovlivňují život v našem městěčku, proto prosím, buďme tolerantní. To ale v žádném případě neznamená nevšímat si přestupků. Děkujeme za připomínky a podněty a věříme v další dobrou spolupráci.

Ing. Markéta Zelinková, ředitelka

Akademické hodnosti v oboru školství u vysokých rodáků

Prvním, kdo dosáhl nejvyšší akademické hodnosti, tj. titulu profesora Vysokého učení technického (VUT) v Brně, byl vysoký rodák Ing. František Janda (manžel bývalé ředitelky muzea paní Františky Jandové). Druhým v pořadí je jeho syn Lubor Janda, profesor VUT, jehož 80. narozenin jsme vzpomínali před dvěma roky. Jako třetí z Vysokého, ale první v novém tisíciletí, dosáhl titulu docent RNDr. Ladislav Kavan, CSc. (syn dlouholetého vysokého praktického lékaře MUDr. Ladislava Kavana), kterého jmenoval 10. května 2002 v pražském Karolinu prezident republiky Václav Havel vysokoškolským profesorem.

Blahopřejeme!

lh

NEMOCNICE

Poděkování

Ústav chirurgie ruky a plastické chirurgie ve Vysokém nad Jizerou zajišťuje nadregionální zdravotní péči v oboru plastické chirurgie včetně rehabilitace se zvláštním zaměřením na chirurgii ruky. Jsme jediným centrem v naší republice, řešícím těžké úrazy rukou, rekonstruktivní výkony a onemocnění rukou v návaznosti na časnou rehabilitaci. Ústav slouží také jako školicí místo pro plastické chirurgy a rehabilitační pracovníky.

Pro kvalitní výkon lékařské péče neustále doplňujeme přístrojové a další vybavení ústavu. Na zdravotnictví jsou kladeny velmi přísné požadavky týkající se nákupu nových přístrojů a vybavení. Vše se řídí zohledněním, abychom v dohledné době vyhověli parametrům a normám Evropské unie. V této souvislosti před námi vyvstaly dva problémy.

V souladu se zákonem č. 18/1997 Sb. o mírovém využívání jaderné energie a ionizujícího záření (atomový zákon) bylo zapotřebí zakoupit nový rentgenový přístroj v ceně téměř 1, 2 mil. Kč. Dosud používaný rentgen byl starý 29 let a jeho stav dle posudku odborné firmy již nevyhovoval.

Dle zákona č. 44/2000 Sb., kterým se upravují podmínky předcházení vzniku a šíření infekčních

onemocnění a hygienické požadavky na provoz zdravotnických zařízení a ústavů sociální péče, jsme povinni zabezpečit naše zařízení novým vybavením pro sterilizaci operačních a převazových setů. Předpokládaná cena nákupu sterilizačních kontejnerů se pohybuje ve výši cca 1, 2 mil. Kč.

Dosud jsme si většinu zařízení zajišťovali z vlastních prostředků. Přestože byly uvedené předpokládané nákupy nezbytné pro provoz zdravotnického zařízení, tak ve svém součtu převyšovaly finanční možnosti našeho ústavu. Obrátili jsme se proto na Nadaci B. Jana Horáčka Českému ráji s žádostí o finanční příspěvek. Nadace posoudila závažnost našeho požadavku a vyšla nám velice vstříc. Z prostředků nadace byl zakoupen nový rentgenový přístroj a třetina požadovaného množství kontejnerů. Chceme touto cestou sdělit občanům z našeho okolí, že vysoká odborná úroveň naší zdravotnické péče je zabezpečena také díky Nadaci B. Jana Horáčka Českému ráji. Dovolujeme si proto i touto cestou nadaci velice poděkovat, protože nám opravdu hodně pomohla v otázce vyhovění nové legislativě. Máme nový rentgenový přístroj a kontejnery, které pomohou vykonávat naši činnost po dlouhá léta. Získali jsme tak možnost pokračovat v dobré tradici našeho ústavu v souladu se světovým trendem.

Ing. Marcela Škodová, správní ředitelka

Ohlas čtenáře na zprávu o MUDr. Kudrnkovi

S osobou MUDr. Eduarda Kudrny, který by primářem vysoké nemocnice v letech 1914 - 1918, jste se setkali v letošním třetím čísle Větrníku. Syn dr. Kudrny Eduard byl v článku zmíněn pouze okrajově, a to zejména díky své účasti v 2. zahraničním odboji. Pojďme si nyní přiblížit jeho osudy.

Narodil se ve Vysokém nad Jizerou 29. dubna 1914. Ve Vysokém žila rodina až do konce roku 1918, kdy otec Eduarda Kudrny získal místo městského lékaře v Chrudimi. Zde vychodil Kudrnka mladší obecnou a měšťanskou školu, následovalo úspěšné studium na gymnáziu. Eduard Kudrnka pokračoval ve studiu na vysoké škole v Praze, kde navštěvoval medicínu a tělovýchovný institut. Datum promoce bylo stanoveno na 17. listopad 1939. Jak toto datum napovídá, k promoci nedošlo. Rozhodl se k emigraci. Spolu se svým kamarádem Stanislavem Uchytletem odjel na Slovensko (v nákladním vagonu schován pod uhlím), odtud přes Maďarsko a Turecko do Bejrútu, kde vstoupil do cizinecké legie. Následovala plavba do Francie. Tam se připojil k čs. armádě, byl zařazen k 2. čs. pěšímu pluku, u něhož působil ve funkcích střelce a pozorovatele. Jeho účast v bojích ve Francii byla oceněna francouzským válečným křížem, především za jeho odvážné chování při zachraňování raněných vojáků. V Anglii byl vycvičen jako

parašutista, do žádné bojové operace ale nasazen nebyl, protože lidé s jeho odbornou kvalifikací chyběli. Angličané mu umožnili dokončit studium, které bylo v únoru 1943 zakončeno promoci. Jako perutní lékař působil u 312. čs. stíhací perutě a dalších československých, polských a britských perutí. V březnu 1945 byl odvelen na východní frontu jako velitel transportu převážejícího vybavení pro budoucí Ústav leteckého zdravotnictví v Praze. Po válce se stal velitelem tohoto ústavu. V roce 1950 byl propuštěn z armády a vyhozen z bytu, našťásti však získal místo v ústavu národního zdraví. V padesátých letech byl odsouzen k deseti letům vězení, byla mu zabavena vyznamenání z Anglie a Francie. Odseděl si pět let, po kterých byl podmínečně propuštěn. Po návratu z vězení pracoval jako lékař v Praze, v důchodovém věku jako lázeňský lékař v Libverdě a Kunraticích. MUDr. Eduard Kudrnka zemřel 13. února 1985 po těžké nemoci v Praze. Rozloučení proběhlo ve strašnickém krematoriu. Zúčastnilo se jej velké množství přátel z války, smuteční slovo pronesl František Fajtl.

Veškeré údaje k tomuto článku (a kopie fotografií a dokumentů) mi laskavě poskytla paní Jaroslava Riedlová, dcera MUDr. Eduarda Kudrnky. Touto cestou bych jí chtěl za její pomoc poděkovat.

Jan Bartonička, Tříč

Z KULTURY

DIVADELNÍ KUKÁTKO

Divadlo o divadle

Recitační kroužek Městské knihovny ve spolupráci s DS Krakonoš Vás srdečně zve na pásmo Divadlo o divadle aneb Humor na českých prknech

Tak zněla pozvánka na čtvrtek 13. 6. na 18.00 hodin. To, že knihovnice Iva Řehořová připravuje už řadu let tematická pásma jako doplňky k vyučování literatury, jsme věděli. Ale vždycky to vystoupení bylo provedeno jen v době vyučování a jen pro školu, případně pro mateřskou školu, stalo se jakoby součástí vyučování, bavili se účinkující i diváci a bralo se to už skoro jako samozřejmost. Až konečně přišel den D a autorka, režisérka a dramaturgyně v jedné osobě vystoupila konečně z jakési "anonymity" a způsobila, že jsme my všichni diváci prožili krásný, zajímavý, nápaditý, pestrý a především překvapující večer. Jen vybrat a sestavit toto pásmo si vyžádalo mnoho inteligence, schopnosti, znalosti, a hlavně obětavosti a lásky k této práci. Kolik hodin nácvičku, zlobení, taktu, možná i probdělých nočních hodin vyžadovalo tak zdařilé představení.

Obvykle je co dítě, to role. Ale děti z recitačního kroužku vytvořily neuvěřitelných 81 postav. Vystupovalo celkem 14 dětí, na každého "herce" vyšlo téměř šest rolí! Nechce se tomu ani věřit. Všichni uměli všechny role, byli ukázněni, i když jinak jsou to někdy až příliš živí jedinci. Bylo vidět, že hrají rádi, že se i sami baví a tzv. potlesk na otevřené scéně je ještě více motivoval. Co jsem zvlášť obdivovala, byly zpěvní a taneční vložky. Ty děti neměly zábrany a byly přitom přirozené. Vrcholným číslem bylo vystoupení loutek. Smáli jsme se tak upřímně, srdečně a zcela spontánně. A těch talentů co se mezi "herci" objevilo. DS Krakonoš bude mít o dorost postaráno. Nevím, jakými slovy bych Ivě Řehořové poděkovala. Kdo nikdy s dětmi na této úrovni nepracoval, těžko pochopí, jaká všestranně náročná je to práce. Snad právě proto mohu říct, že ji obdivuji, mám radost, že konečně bylo vystoupení veřejné a přejí do budoucna mnoho takových dalších úspěchů režisérce a takových krásných zážitků nám obecnstvu. Samozřejmě patří náš dík i obdiv všem technickým spolupracovníkům a návrhářce kostýmů a prostě všem, kteří se pohybují za kulisami, ale bez jejichž nadšení a práce by divadlo nebylo divadlem.

Díky za ten optimismus, Ivanko!

Ludmila Hnyková

DS Krakonoš na národní přehlídce v Třebíči

Dne 17. 5. 2002 v 19.30 předvedl Divadelní spolek Krakonoš představení Goldoniho hry Sluha dvou pánů. Za tuto inscenaci jsme byli ocenění čtvrtým doporučením na Jiráskův Hronov. Cenu za mužský herecký výkon získal Jiří Pošepný za roli Truffaldina. Představení bylo úspěšné zejména u domácího publika. V historii jedenácti let trvání této přehlídky byl překonán rekord v návštěvnosti na jedno představení. Inscenaci shlédlo skoro čtyři sta diváků. Na Jiráskově Hronově budeme hrát 6. 8. 2002 ve 14.00 a 19.30 hodin.

jp

Zajímavosti z internetu

Zamyslete se...

1. Žijete-li v pěkném bytě, máte-li dost jídla a umíte-li číst, jste členem velmi úzké skupiny.
2. Pokud se vzbudíte toto ráno a budete více zdraví než nemocní, jste šťastnější než celý milion lidí, který nepřežije tento týden.
3. Pokud jste nikdy nebyl v bitvě, nezažil osamělost uvěznění, utrpení mučení nebo sevření hladu, jste na tom lépe než 500 milionů lidí tohoto světa.
4. Pokud můžete chodit na mše do kostela, aniž byste se museli obávat ponižení, ztracení, mučení nebo

smrti, jste šťastnější než miliarda lidí, kteří nemají to štěstí.

5. Pokud máte jídlo v lednici, oblečení na sobě, střechu nad hlavou a kde spát, jste bohatší než 75 % lidí na této planetě.

6. Máte-li peníze v bance, ve své peněžence a strádáte si do kasičky, jste mezi 8 % nejbohatších lidí světa.

7. Pokud jsou vaši rodiče stále naživu a svoji, jste velmi vzácný případ.

8. Držíte-li hlavu zpřímá, s úsměvem na tváři a jste skutečně vděční, jste pozhnání, protože většina lidí má tu možnost, ale nedělá to.

9. Držíte-li něčí ruku, objímáte-li někoho nebo se jen dotýkáte jeho ramene, jste pozhnání, protože umíte nabídnout léčivý dotek.

10. Pokud můžete číst tuto zprávu, jste pozhnání dvakrát, protože na vás někdo myslel, a co víc, jste šťastnější než více než dvě miliardy lidí, kteří nedokážou číst vůbec.

Mějte hezký den, spočítejte si svá pozhnání a připomeňte všem ostatním, jaké mají vlastně štěstí.

Vybrala Jindra Kellnerová

Vysoké a my s ním

Koupaliště

Moc ráda si zavzpomínám na mládí prožitě v kouzelném horském městečku Vysoké nad Jizerou. Bylo v

něm živo v létě i v zimě. Jezdila jsem tam s rodiči ještě jako dítě. V létě o prázdninách jsem nadšeně navštěvovala koupaliště, které bylo v dolíku. Byl to ráj mého mládí, kde jsem byla namočená od dopoledne až do večera. Z vody jsem dokonce nevylézala ani když přišlo a byla bouřka. Koupaliště mělo tvar čtverce, kde z jednoho konce přitékala čistá horská voda a v protilehlém rohu vytékala, takže byla stále svěží a příjemná ke koupání. Cesta ke koupališti vedla z Vysokého úvozovou cestou, kde to vonělo mateřídouškou. Pár snítků jsem si utrhla, abych jí použila na mé blondaté vlasy - krásně po ní voněly. Tuto cestu dolů a zpět do Vysokého jsme chodili denně, počasí bylo pravé letní, jak má být. Koupaliště mělo také jednu raritu - staršího pana plavčíka, který neuměl plavat! Tento "plavčík" mě chtěl jednou "zachraňovat". Přišly jsme s maminkou a já dle svého zvyku svlékla rychle šaty, pod kterými jsem už měla plavky, a hned skočila do vody. On asi nepostřehl, že už plavu k druhému břehu, a myslel, že se topím. Běžel pohotově pro hák a "zachraňoval". Maminka si toho všimla a ptala se ho, koho to jde "lovit". On jí rozčileně sdělil, že dítě viděl skočit do vody a že se nevynořilo, a proto si myslí, že se topí. Maminka znala mých zvyků ho ubezpečila, že se nic nestalo, protože mě viděla na druhém konci koupaliště vylézat z vody. Pan "plavčík" byl v šoku, asi moc podobných případů nezažil. Ale mám na něho i jinou vzpomínku. Prodával ve své boudičce

různé limonády a také krajice chleba s máslem, který "zdobil" nožem jakýmisi čtverci. Mně se tato grafická technika zalíbila a chtěla jsem ji pokaždé uplatnit i doma. Po této svačince zase hned do vody! Tam bylo pár kusů sportovního náčiní, jako např. dřevěná kláda, tedy ohoblovaný strom ohlazený od vody, na němž se dalo pěkně skotačit. Pak dřevěný kruh pro podobný účel. Uprostřed byl zabudován do dna "záchranný" dřevěný kruh, na kterém si bylo možno odpočinout. Byla jsem nenasytný vodomil, a tak když už bylo k večeru a muselo se jít domů do Vysokého, bylo nutné mě rezolutně žádat, abych už vylezla z vody. Nerada jsem vyhovovala.

Jaroslava Grusová, Pardubice

Z HISTORIE dávné i nedávné

Rok 1903

pokračování

Zřízení továrního podniku ve Vysokém

Dne 25. února na schůzi z popudu pana Petra Skrbka bylo jednáno o zřízení továrního podniku přímo ve Vysokém, aby se jinam peníze nedávaly. Ustanoveno zřídit

mechanickou tkalcovnu a šlichtovnu. Akcie rozděleny na 600 kusů po 400 korunách. Vypracovány stanovy a zaslány na místodržitelství ke schválení. Po cizině byly rozeslány příписы ohledně upsání akcií a upisováno po Vysokém a okolí. Místo bylo nakonec vybráno u Kvardů č. 96. Byla utvořena komanditní společnost Skrbek - Kramář. Veřejní společníci byli páni P. Skrbek - obchodník, JUDc. O. Kramář, J. Hladík - majitel domu č. 126, J. Skrbek - lékař v Praze, F. L. Petrák - obchodník suknem, J. Vodsedálek - obchodník. Společnost koupila i jiné okolní pozemky a skálu od hostinského Ducháčka ve Staré Vsi na kamení k základům a příjezdni silnici k továrně. Na továrnu nechali podnikatelé zhotovit část cihel na pozemku č. k. 9, kde byla zkoušena hlína a nalezli jí přes metr hluboký. Byl zakoupen pár koní. Stavba silnice zadána k provedení F. Hlůzovi z Roztok. Páni Skrbkové nesouhlasili se zadáním stavby staviteli J. Neřukovi z Roketnice a byli po velikých rámcích, které činili, na jejich žádost proti 5000 korun propuštění ze společnosti. Ze zbývajících pánů se utvořila společnost Kramář a spol. Továrna měla být postavena na 204 stavy. Komin továrny stavěla firma Fischer a Dvořák v Praze. Kotel a stroj dodala firma Märker Bromovský a Schulz v Hradci Králové. Stroj na osvětlování elektrické firma Křížkova v Praze. Kotel do továrny se vezl z nádraží Přívlastky - Poniklá. Továrna vešla v činnost v pátek 4. března 1904, kdy první dělníci počali tkalcovat.

Pravidelná práce začala v pondělí 7. března, a sice od 6 do 18 hodin.

Z pátku na sobotu z 8. na 9. května 1903 snesl se nad Vysokým ohromný liják, který většinu úrody s hlínou místy úplně odplavil.

Dne 19. července 1903 pořádan byl zpěváckými spolky jilemnickými, semilskými, loukovskými a vysockými ve Vysokém okrskový pěvecký sjezd, který se vydařil znamenitě. Koncert odbýval se na sokolovně a bylo zúčastněno asi 180 zpěváků. "Poznámka: jablonečtí byli pro to, aby se sjezd odbýval v Jablonci nad Jizerou. Páni tito jsou velice neupřímní a pánovití a se všemi téměř okolními obcemi se nesnášejí, což jim škodí vzhledem k tomu, jak se v Jablonci germanizace rozmáhá. Sjezdu se nezúčastnili, někteří členové hráli v Hamři co tamburaši. Zajisté jednání to bylo velmi nekolegiální a neodpovídalo sdružování spolků. Jednání takového schopen jest jen Jablonec, který Vysokému závidí soud, trhy a vůbec všecko.

Dne 30. srpna - úmrtí váženého, rozšafného, pokroku milovného národovce Josefa Skrbka, kovářského mistra. Zasedal téměř ve všech korporacích a všude jeho návrhy došly souhlasu, neboť byly zdravé a smyslné. Sokol tělem i duší. Zaslouhy získal při založení parku a stavby pomníku Karla Havlíčka. Podporoval všemožně každou věc, která byla ku prospěchu rodného města. Nedopadl u něho žádný, kdo by proti Vysokému jen slova krivého řekl. Pohřeb měl velice krásný a dojemný.

Dne 29. října 1903 zemřel policejní strážník Štěpán Hladík. Strážník ten u vykonávání služby navenek byl velice dobrý, tu však slabou stránku měl, že často se opil a různé sváry s lidmi měl. Na jeho místo zvolen byl František Hořavka, pasíř ve Vysokém (poz. ještě větší opilec)."

*Pokračování přístě
Iva Rehořová*

Lékárník Josef Kramář

4., závěrečná část

Ve třech pokračováních jsme se vám, milí čtenáři, snažili přiblížit dobu lékárníka Josefa Kramáře. Zkusme to shrnout do vypravování závěrečného.

Dr. Václav Lukáš ve své brožurce Vysoké nad Jizerou, kterou vydalo město roku 1992, ve zkratce hodnotí Kramářovy zásluhy. Cituji: "Josef Kramář, vysocký lékárník, od roku 1841 obecní radní a pokladník, v letech 1850 - 1856 první konstituční starosta, vykonal pro město neobyčejně mnoho. Po krutých zkušenostech s požárem vypracoval vzorný požární řád, zavedl pořádek do obecního hospodaření, vzorný tržní řád, přísný dohled na kvalitu chleba a pečiva, dosáhl smírného zakončení vleklého sporu chalupníků s obcí o pronajaté pozemky, prosadil, aby krkonošská silnice z Trutnova do Liberce vedla přes Vysoké, zavedl pracovní povinnost občanů k úpravě veřejných cest. Zasloužil se o úpravu

náměstí a postavení dosud stojícího pavilonu nad čerpadlem vody, o úpravu okolí kostela a přemístění hřbitova za město, o zřízení dosud existující kaštanové aleje ke hřbitovu, o výsadbu třešní u silnice ke Sklenářicím, snažil se o zachování lesů v okolí apod. O tom všem i o další jeho mnohostranné činnosti též mimo rodiště se dovidáme z knihy 'Příhody svého života pro rodinu napsal Josef Kramář', kterou vydal v Olomouci r. 1881." Uvedli jsme ji v I. části.

Ve výše zmíněné knize Kramář vzpomíná: "Měl jsem pečlivé rodiče. Na první práce, na něž se upamatovati mohu, bylo rovnání štípaného dříví do dřevníku. Měl jsem potěšení, když jsem pěkných a rovných hraniček narovnal. Na hračky málo jsem dbal. Maminka mě naučila drátí perí a velice jsem se těšil, když jsem hodnou kupku nadral. Když matka předla, nejvíce mě bavilo u ní sedět a něčím přísluhovati. Milou hračkou bývalo mě nalévání vody do lahví a přelévání z jedné do druhé. Bylo to snad napodobení úkonů mého otce lékárníka. Na otázku: Čím budu? vždy odpovídal jsem, že lékárníkem." Už ve čtyřech letech začal chodit do školy. Chodil do ní rád a dobře se učil. Vzpomíná, jak r. 1823 byl za školní prospěch na zámku v Jesenném s ještě dalšími dobrými žáky od "Milost pana Veita" obdařen stříbrným penízem. Později ho otec dal do Polubného do německé školy, aby se naučil německy a byl připraven na vyšší školu. Pak se přiblížila doba, aby šel studovat do Prahy, na kterou se velice těšil. Šlo se pěšky a cesta trvala

dva dny. Praha tehdy měla sotva 70 000 obyvatel. Přihlásil se na Univerzitu Karlovu, ale nebyl přijat jako řádný student, chyběla mu dvouletá praxe v lékárnách. Zapsal se jako mimořádný lékárnický posluchač, ale onemocněl a vrátil se domů. Praxi odbýval v Hořovicích a po ukončení odešel do Vídně, kde studoval v letech 1838 - 1939. Tam zjistil, že po ukončení studia není absolventům přiřknuta hodnost (titul) magistra jako na Univerzitě Karlově a v Pešti. Sezval studenty farmacie, aby podepsali prohlášení o prosazení titulu, které sám sepsal. Díky Kramářovu přičinění, trpělivosti a vytrvalosti svůj požadavek nakonec prosadili. Od té doby na vídeňské univerzitě dostávali studenti tohoto oboru na diplomu titul Magistr (PhMr.).

Po návratu obdržel místo asistenta v lékárně v Jičíně. V té době došlo k tragickému požáru Vysokého. Po mnoha těžkostech, strádání a svízelných se pětadvaceti lety ujímá lékárny v rodišti. Ve Vysokém působil v letech 1839 - 1856. Kromě starostí s lékárnou vstupuje do veřejného života obce.

Zpracovala Jiřina Ďoubalíková

ŘEMESLA A ŽIVNOSTI

Parádo, trp

Než se vydáme ulicí Věnceslava Metelky, zastavíme se v rohovém domě Farských, kde byl i hotel

Mařatka, dříve U Landverů. Dnes v těchto místech stojí budova spořitelny. Vcházelo se z boku, už z Metelkovy ulice. Pan Mařatka nebyl jen hoteliér, ale i majitel knihkupectví a knihař. Knihkupectví bylo vpravo od vchodu do hotelu a prodávaly se tam nejen knihy a noviny, ale i školní potřeby, a tak nejčastějšími zákazníky byli školáci. Měli jsme to ze školy blízko, jen přes náměstí. Knihařství bylo ve dvoře, v malém domečku a pracoval tam jako zaměstnanec pan Pleskot.

V prvním poschodí, v bytě nad hostincem, provozoval krejčovství pan Karel Farský. Krejčoval v prostorné přední místnosti. Pod okny byla velká tabule na střihání a šicí stroj. Po stěnách plno pravítek a střihů většinou stálých zákazníků. Ostatní prostor sloužil opět jako obytný pro rodinu. Byl to vážný a důstojný pán, světa znalý, prý se plavil i po moři jako lodní krejčí.

Hotel Morava byl před přestavbou starý nízký dům. A hned na rohu k náměstí bylo holičství pana Františka Špiky. V dolním rohu štítu měl velikou tabuli s hlavou dívky, pěkně v barvě, s moderním účesem, a nad tím nápis "Holič". Oficíny se od dnešních příliš nelišily. Stěna s velkými zrcadly, skříňky a křesla a stranou helmy na vodovou. Jen přístroj na trvalou ondulaci, jaká se tehdy dělala, dnes chybí. Nevím, dokážu-li ono monstrum dobře popsat. Od stropu visel mohutný kovový věnec jako na májce, jen místo fáborů visely dolů kovové skřípce na elektrickém kabelu, které se daly vytáhnout do

potřebné délky. Po zapnutí do elektrické zásuvky se zahřívaly. Kadeřnice umyté vlasy navlhčila přípravkem na trvalou a drobné pramínky natočila na tenoučké natáčky. Ty pak sevřela oním skřípce. To celé pak kolem podložila vatou. Hlava byla těžká a skřípce často pálily, a tak je co chvíli chladila studeným fénem. Když vysušené vlasy sundala z natáček, zůstalo na hlavě cosi, co se podobalo účesu divokých afrických kmenů a dalo se to moc špatně rozčesat. Vlasy se opláchly octovou vodou a na vyplešení se udělala vodová. A tak po několika hodinách utrpení měla zákaznice hlavičku jak makovičku. Ono se darmo neříká "Trp, parádo!"

Anna Čeřovská

Hořavkovo cukrářství KAVÁRNA, VINÁRNA *Vysoké nad Jizerou*

4., závěrečná část

A jak to bylo po válce

Po roce 1945 se vytvořila celá řada družstev, v našem regionu to bylo PKD - Podhorské konzumní družstvo, kterému paní Hořavková v roce 1949, kdy se vzdala pro stáří samostatného podnikání, celý podnik předala s podmínkou, že jako zaměstnanci nastoupí manželé Bachtíkoví (Miloslav a Miloslava). Cukrářnu

převzali 1. 12. 1949. PKD bylo přejmenováno na LSD - Lidové spotřební družstvo a to spravovalo podnik až do roku 1963. V tomto roce přešla cukrárna do VČP, což byly Východočeské pekárny a cukrárny Jičín, které chtěly v roce 1966 cukrářnu zrušit. Na zákrok MNV však ke zrušení nedošlo. V roce 1991 skončily VČP s činností malých provozoven, a tak cukrářnu převzal do pronájmu Miloslav Bachtík, který zde jako vedoucí pracoval od roku 1949. Po něm převzal cukrářnu i výrobu jeho syn Ing. Miloslav Bachtík. Cukrářna byla mezitím přemístěna do domu Bachtíkových na náměstí, ale výrobní pečiva zůstala do konce roku 2001 v domě u Hořavků. V roce 2002 se přestěhovala nejen výrobní pečiva, ale i jeho vůně z ulice Dr. Karla Farského do Zákostelí do vlastního domku Bachtíkových. Skončila tak téměř stoletá historie známé a oblíbené Hořavkovy cukrárny.

A co dál? Dům osiřel, veliké prostory (5 místností) zivaly nudou a současný majitel, vnuk bývalého starosty a cukráře pana Hořavky Vladimír Hásek se marně snažil pronajmout prázdné prostory nějakému podnikateli, neuspěly inzeráty, ani internet, ani osobní pohovory. Nakonec došlo ke smlouvě s vietnamským obchodníkem z Velkých Hamrů. Podle nového vývěsního štítu si uděláte jistě vlastní názor o vhodnosti či nevhodnosti nabízeného zboží. Smlouva je sjednaná jako zkušební na jeden rok. Z poezie vůně a krásy rovnou do prózy dnešního života. Ale abychom

nekončili tak pesimisticky, ještě pár perliček, které zapsal pan Vladimír Hásek.

Dědovou specialitou byly košíčky z ořechového těsta s ovocem zalitým agarem, na nichž seděla zelená žabička z máslového krému. * V krámě stála jako dekorace obrovská sklenice, asi 1,5 metru vysoká, plná barevných bonbonů. * Za války se scházela ve vinárně úzká společnost, pánové Čivrný, Holata, Jatiš, Bílek, Haas, starý pan Zítek, ostatní si už nepamatuji. Děda měl starý gramofon na kliku, na kterém vyhrával o poutích, a na tomto gramofonu si jmenovaní pánové tajně pouštěli desku Chaloupky pod horami a Housličky zlaté. Do přenosky dávali nejméně tři jehly, aby to nebylo moc slyšet. Scházeli se tam i kamarádi mého otce Aloise Hásky, profesora sklářské školy v Železném Brodě, byli to malíři, např. Bílek, Skrbek, Vodsedálek a později i Grus. A můj otec občas pomáhal výtvarně i mistrům cukrářům. * Z vypravování o dědovi mi utkvěla ještě jedna epizoda o psu jménem Mukí. Byl to ovčák, dobrý pes, klidný, většinu času proležel a prospal. Z neznámých důvodů najednou zavěšil, vyběhl a zanedlouho se vrátil se zakousnutou slepicí. Pověst o jeho "slepících výpravách" se záhy roznesla a majitelé zprvu skuteční, později i údajní si chodili do cukrárny stěžovat. Pan Hořavka, také dobrák od kosti, jim na "rány" dával chladný obklad - velkou porci zmrzliny, někdy naopak skleničku "ohnivé vody". A tak si chodili stěžovat až z Příkrého, Rejdic,

Helkovic a bůhví odkud ještě. Až posléze i pes likvidátor musel být zlikvidován.

Připravila Ludmila Hnyková

CESTUJI, CESTUJEŠ, CESTUJEME

Vzpomínky na loňské léto...

3., závěrečná část

Marcelko, v minulém povídání jsme se už pomalu vydali na zpáteční cestu, ale moravskou vesnici nemůžeme opustit bez toho, abychom nenavštívili sklípek a nezúčastnili se "hodů".

"Výletování" po okolí Boleradic jsme doplnili dvojím posezením s přáteli v boleradických sklípkách. Tyto domky stojí na okraji vesnice. Rada z nich je opravdu výstavných, do nich si lidé berou návštěvy. Takovéto sklípky mají i svou kroniku. Narazili jsme v ní na mnoho jmen našich známých, byly tam podpisy a nejrůznější zápisy. Ve sklípkách visí také diplomy z různých soutěží, kterých se pěstitelé zúčastňují. Víno jsme nejenom ochutnávali. Abychom se alespoň trochu orientovali, hostitelé nás seznámili s kritérii, podle níž se víno na soutěžích hodnotí. Lidé vinařstvím žijí a o vinohradu a víně dovedou krásně vyprávět, považují je za cosi živého, co má duši. A víno i slyší, proto když je pijete, musíte o něm mluvit jenom pěkně, aby se

neurazilo. Vinaři znají historii každého sudu, vědí, který je po dědečkovi, tatínkovi, strýčkovi. Dozvěděli jsme se, jak složité je čištění a sifení sudů - musí se s nimi manipulovat velmi opatrně, aby vevnitř nepraskl a neopadal vinný kámen, který je ochranou před plísněmi. Dostalo se nám zajímavého poučení o vinařství, a to ve velmi příjemném prostředí.

Vinohrady patří jak soukromníkům, tak družstvům. Je vidět, že plocha osázená vinnou révou byla původně mnohem větší. Všude kolem jsou velké kopce, kde se nedá ani nic jiného pěstovat. Na neobdělávaných plochách je jakoby džungle.

Víno, přijímané v rozumné míře a v dobré společnosti, lidi stmeluje. To se dá říci i o tradicích a zvycích, které na jižní Moravě dodnes ctí.

V Boleradicích si na jejich dodržování dávají záležet, ale nechápou to jenom jako nějakou povinnost. Například chození do kostela je pro ně vnitřní potřebou a přináší jim radost. Nejde však pouze o návštěvu bohoslužby, týká se to i slavení svátků. Boleradický kostel je zasvěcen svatému Jánovi a v době jeho svátku se ve vesnici konají velké slavnosti. Muži pro tuto příležitost postaví māj - spojí dva stromy na výšku, ručně je na lanech zvednou a zapustí do připravené jámy. Můj manžel, který má zkušenosti se vztyčováním elektrických sloupů a stožárů, zapochyboval, že bychom to tady u nás zvládli. Všechno, co souvisí se slavností, Boleradičtí

pojmají jako obřad. Chlapi se ve čtvrtek vypraví do lesa, vyberou ty správné stromy, porazí je, odvětví, připraví. V pátek pak māj stavějí - popíjejí u toho a "mudrují". Ženy zatím doma vaří, pečou koláče, připravují občerstvení. Jednou māj spadla do drátů. Ale bez ní nemohou být hody a aby nebyly hody, to prostě nejde. Takže muži našli jiné místo, kde ji postavili, ženy pekly přes noc, když už šel proud, a hody se konaly. Je hezké, jak světí "povinnost".

Jak probíhají hody v Boleradicích?

Zatím to všechno znám bohužel jenom z vypravování boleradických přátel. Ráda bych se tam někdy na svatého Jána vypravila. Samotné oslavy se zahajují u prvního stárka, chlapce. Tančí se a hostí. Dříve býval stárkem ten, kdo si to mohl dovolit, dnes už sociální otázka nehraje tak velkou roli, záleží hlavně na ochotě a na dohodě. Ujme se toho pár rodin, ale ostatní pomáhají také. Od prvního stárka se pak vydá vesnicí průvod, zastávky jsou u jednotlivých stárků a stárků, až se projde celá obec. Potom nastává celovesnická pobava. Každý se baví podle chuti, někdo tančí při lidovce, někdo na diskotéce. Na druhý den se koná mše a obrácené kolečko přes vesnici. Už podle způsobu, jakým o tom všem naši přátelé vyprávěli, bylo vidět, že to dělají rádi, že je to pro ně milé a nenásilné podřízení se tradici.

Myslím, že rozjásaná a roztančená moravská vesnice, kde se bohatě jí a nalévá dobré víno a slivovice, je

velice příjemné místo, vhodné i k rozloučení. Takže, milí čtenáři, další zábava je už na vás. A tobě, Marcelko, děkuji za rozhovor a přeji ti, aby ses co nejčastěji dostávala na místa, kde je ti dobře, a také se tam vracela.

Naslouchala Alice Sládková

Pohár vzpomínek aneb Jak jsem ochutnávala Ameriku

Amerika. Ráj, či peklo na zemi? Snad každý někdy slyšel rčení "snít svůj americký sen". Co je to? Pro někoho varování - jako když dítěti řeknete, aby se nedotýkalo žhavé ploténky, že se spálí. Já bych spíše řekla, že je to ovocný zmrzlinový pohár. Ne každé sousto vám musí chutnat, ale sotva odložíte lžičku, chcete přidat.

Žila jsem v Americe pouhý rok. Čtvrtého května 2001 jsem odlétala plna pochybností, zda to zvládnou, zda to přežiji. Dokonce i moji nejbližší mi kladli otázku, proč to dělám. Sotva jsem se vrátila z Anglie - anglicky tedy umím -, už zase balím kufry? Jak se zpívá v jedné hezké písničce - já nevím, kde se to v člověku bere, ten neklid, který ho táhne z místa na místo... Já si potřebovala na Ameriku sáhnout. Vidět, cítit, ochutnat vše, co nabízí. Amerika je pro mě zemí šancí, možností, změn, překonávání sebe sama.

V pátek 4. května 2001 ráno jsem opustila Prahu a týž den jsem stála v Houstonu na International Bush Airport tváří in tvář své nové rodině.

Prožila jsem fantastický rok. Zažila jsem bouřky, horké dny, lovila jsem ryby v oceánu a viděla domy padat k zemi, prošla jsem Grand Canyon i ulice Las Vegas, raftovala jsem v Tennessee a lezla k Yosemitekým vodopádům. Potkávala jsem nádherné lidi, prožívala všední i nevšední okamžiky. Snila jsem a žila svůj americký sen. Pokud dovolíte,

ráda se o jeho střípky budu s vámi postupně dělit. Snad tím tak oddálím probuzení do české reality, nechám doznít chuť onoho poháru, který jsem 4. června 2002 dojedla, a vyplním čas, než si půjdu pro přídavek. Ochutnávejte tedy se mnou a ať vám chutná alespoň tak jako mně.

*Vaše Daniela Hejralová
Pokračování příště*

Pohled z Floridy směrem k Evropě.

SPORT

Vysoký závodník bodoval ve světovém poháru

Závodník Českého Ski klubu Vysoké nad Jizerou Petr Nesvadba byl na

základě svých výsledků v zimní sezóně zařazen do sportovního centra ve Vrchlabí. Pro jeho další výkonnostní růst je toto řešení velmi důležité, protože potřebuje trénovat se srovnatelnou skupinou závodníků a dále má i širší tréninkové možnosti. Jednou z těchto možností jsou kolečkové lyže. Ne že by na

kolečkových lyžích trénovali jen ve Vrchlabí, ale je to jedno z mála sportovních center, kde se věnují jízdě na lyžích zahraniční výroby, jenž mají větší kolečka a tím jsou i podstatně rychlejší. Na tomto druhu lyží se konají mezinárodní závody, světové poháry a dokonce mají i mistrovství světa. Jen pro vysvětlení: v ČR se převážně používají kolečkové lyže českého výrobce, které jsou cenově dostupnější. Pomalejší kolečka a celková konstrukce je přizpůsobena skutečnosti, že u nás nejsou speciální závodní dráhy a na lyžích se trénuje a závodí, kde se dá. Jejich pomalejší konstrukce je z důvodu bezpečnostních. Mohli jsme je vidět přímo v akci při loňském mistrovství ČR ve Vysokém nad Jizerou, jehož byl náš klub pořadatelem. Zajímavostí této disciplíny je, že vedle tradičních lyžařských zemí jsou zde úspěšné i země, které se v zimní sezóně příliš neobjevují ve startovním poli. Jsou to například Dánové, Maďaři a Holanďané. Další zajímavostí ve startovním poli je skutečnost, že zde startují převážně specialisté na kolečkové lyže a startují zde pod hlavičkou národního týmu. Stejně tomu bylo i na závodě světového poháru, který se uskutečnil v Jablonci nad Nisou ve dnech 21. - 23. 6. První závod "Prolog" se jel na trati z Bílého Potoka na Smědavu. Jde o velmi těžkou trať, kde pětikilometrové stoupání má převýšení více než 300 metrů. Petr odvedl velmi dobrý výkon a ve své kategorii z 25 startujících obsadil pěkné 5. místo. Byla to velmi dobrá

výchozí pozice pro následující stíhací závod. Ten se jel druhý den na městském okruhu v Jablonci nad Nisou. Závod byl odstartován ve ztrátách z pátečního závodu a na závodníky této kategorie čekalo 18 kilometrů v šesti okruzích.

Na startu měl Petr nepatrný náskok před početnou skupinou. Čtyři a půl okruhu dokázal osamocenou jízdou udržovat odstup, ale v závěrečných okruzích stíhací skupina stupňovala tempo a při vjezdu do posledního kola ho tato skupina pohltila. V závěrečném stoupání se držel ve středu skupiny, ale na závěrečný spurt již neměl dostatek sil. Přesto obsadil v kategorii dorostenců velmi pěkné deváté místo s desetivteřinovou ztrátou na třetí příčku a byl jako první ze závodníků ČR. Zde je třeba doplnit, že v této kategorii startují závodníci, kteří mají za sebou již řadu podobných závodů a někteří z nich jsou o dva roky starší nežli Petr. Ten naopak na takovémto závodě startoval poprvé.

Za ČSKV Zdeněk Seidl

KČT

8. května 2002

Procházíme 25kilometrovou trasu našeho pochodu Krajem zapadlých vlastenců: Vysoké nad Jizerou - Štěpánka - Lesní chata - Kořenov - Paseky - Vysoké nad Jizerou. Počasí nám přeje, nálada je výborná a trasa pochodu ověřená. Pochod Krajem zapadlých vlastenců se uskuteční 27. července. Zveme na něj všechny příznivce turistiky.

9. června 2002

Dlouho nás lákal pochod z Ještědu na Kozákov. Rychle se domluvíme a jdeme. Autem odjíždíme na parkoviště pod Ještědem a dále pěšky po trase Ještěd - Pláně - Hodkovice nad Mohelkou - Kopanina - Frýdštýn s návštěvou hradu - Malá Skála - Suché skály - Kozákov. Vyšli jsme v 7.50 a po 40 kilometrech jsme dorazili na Kozákov v 19.50 hodin. Stálo to za to, i když v nohách pocítilo všech osm účastníků.

19. - 22. června 2002

Sjezd řeky Berounky z Plzně do Roztok a Křivokláta

1. den odjíždíme v 6.00 z Vysokého do Vráže. Procházíme naučnou stezku ve Svatém Janu pod Skalou. Dále procházíme okolí Ameriky. Trasa měří 15 kilometrů. Těžební sloje, které jsme prošli před 4 roky, jsou zcela uzavřeny. Využíváme vodní plochy malé Ameriky ke krásnému vykoupaní a ujíždíme se ubytovat do Liblína.

2. den se konečně dostáváme na vodu: Dolanský most - Chrást - Nadryby - Darová - Planá - Kaceřov - hrad Libštejn - Liblín, trasa 23 kilometrů. Počasí je slunečné, takže nějaké to mimořádné koupání je nám příjemné.

3. den pokračujeme ve sjezdu: Liblín - Rybárna - Třímanské skály - Krašov s prohlídkou hradu - Zvíkovec, trasa 20 kilometrů. Plavba je příjemná, je teplo, slunečno, a tak využíváme zastávek k občerstvení a ke koupání.

4. den a závěr opět na lodích: Zvíkovec - Skryje - Týřovské skály - Proškův přívoz (navštěvujeme muzeum Oty Pavla) - Roztoky u Křivokláta, trasa 20 kilometrů. Závěr je rychlostní, v 16.00 předáváme zapůjčené kánoe a v 19.50 jsme ve Vysokém. Akce je hodnocena jako velmi zdařilá, počasí na jedničku, zůstává nám spousta zážitků z přírody, zkrátka paráda.

Jiří Líbal

Společenská kronika

Sňatek

1. 6. 2002 *Alžběta Vacková* a *Vítězslav Kurtinec*, oba z Vysokého nad Jizerou

Hodně štěstí!

Narození

Dne 2. 6. 2002 se Vladislavě Vedralové a Martinu Jonovi narodila dcera *Natálie Jonová*.

Dne 22.6.2002 se manželům Janě a Tomášovi Klímovým narodil syn *Kryštof*.

Hodně zdraví a štěstí!

Životní jubilea

Vysoké nad Jizerou

Miroslav Kunc 81 let

Růžena Morávková 81 let

Ludmila Strádková 77 let

Milada Kašťáková 74 let

Jiří Sajdl 75 let

Ludmila Machytová 73 let

Julie Kubičková 95 let

Anna Grosmanová 89 let

Božena Holá 89 let

Josef Zita 82 let

Ing. Otomar Köppl 80 let

Emilie Haasová 77 let

Bedřich Lukeš 77 let

Jaroslava Hadravová 74 let

Věra Palasová 72 let

Helkovice

Vlasta Duštírová 75 let

Ludmila Nejedlová 76 let

Bohuslav Nosek 71 let

Horní Tříč

Václav Eder 76 let

Božena Škodová 75 let

Věra Hrubá 73 let

Josef Slavík 78 let

Sklenařice

Vladimír Holec 89 let

Oldřich Vitvar 79 let

Olga Šimůnková 79 let

Jaroslav Friedrich 82 let

Emilie Stochlová 81 let

Anna Metelková 73 let

Stará Ves

Anna Příbáňová, roz. Poláková 82 let

Všem jubilantům blahopřejeme!

Úmrtí

Dne 17. 6. 2002 zemřela *Vlasta Skrbková* z Vysokého nad Jizerou ve věku 86 let.

Všem pozůstalým vyjadřujeme upřímnou soustrast.

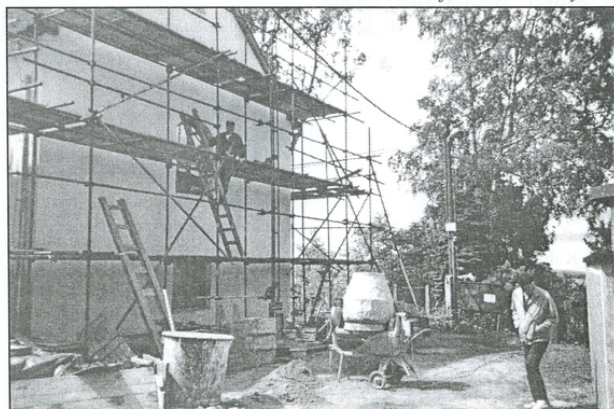

Znáte své město?

obrázkový seriál k zamyšlení
Vysoké nad Jizerou budované

Námět a foto Ludmila Hnyková

PRODEJNA MOBILNÍCH TELEFONŮ

**INFOSERVIS – FREMR
HARRACHOV**

NABÍZÍ :
ODBLOKOVÁNÍ VAŠEHO MOBILU !

DÁLE NABÍZÍME :

- **MOBILNÍ TELEFONY** (Eurotel, Paegas)
- **POZÁRUČNÍ OPRAVY**
- **GO a TWIST SADY** (Příznivé ceny)
- **DOBÍJECÍ KUPONY** (Eurotel, Paegas, Oskar)
- **VEŠKERÉ MOBILNÍ PŘÍSLUŠENSTVÍ**
- **NAHRÁNÍ ČESTINY** (podle telefonu)
- **BAZAROVÝ PRODEJ** (NOVINKA !!)
- **VÝKUP NEFUNKČNÍCH PŘÍSTROJŮ**

Kde nás najdete ? V Harrachově za lékárnou odbočíte vpravo, směrem k sedačkové lanovce (před pekárnou).

Kontaktní telefon : Tel.+fax: 529 653, mobil : 0602/42 77 67

E-mail : fremr@hr.bon.cz nebo : penzionfremr@quick.cz

Na Vaši návštěvu se těší majitel: Vratislav Fremr, Harrachov 478

Otevřeno : 9,00 – 12,00 13,00 – 17,00

